

2023-10-18 Nr. NV-2538

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-698(3) TAIS-23-8804(4)		DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. RUGPJŪČIO 10 D. NUTARIMO NR. 876 „DĖL MOKINIŲ, KURIE MOKOSI PAGAL FORMALIOJO PROFESINIO MOKYMO PROGRAMAS AR JŲ MODULIUS, SIEKdami ĮGYTI PIRMĄJĄ KVALIFIKACIJĄ, STIPENDIJŲ MOKĖJIMO IR KITOS MATERIALINĖS PARAMOS TEIKIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO (toliau – Projektas)		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas 2023-08-31	Švietimo, mokslo ir sporto ministerija	Pasirenkama ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-10-10	Pasirenkama ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Profesinio mokymo įstatymo pakeitimais, kurie įsigalios **2024 m. sausio 1 d.** (toliau – įsigaliosiantis Įstatymas):

- **siekiant įgyvendinti švietimo sistemos įtraukties principą ir sudaryti vienodas mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių** (ši nuostata taikoma tik mokiniams, kurie turi specialiųjų ugdymosi poreikių dėl intelekto negalios), **teisės** gauti materialinę paramą, atsisakyta nuostatos, kad tokiems mokiniams neskiriama stipendija, bet skiriamas maitinimas ir teikiama kita materialinė parama, ir **nustatoma, kad mokiniai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, gali gauti mokymosi stipendiją, socialinę stipendiją ar kitą materialinę paramą bendrais pagrindais;**
- **siekiant pritraukti mokinius mokytis pagal darbo rinkai aktualias profesinio mokymo programas, nustatoma, kad mokiniams, kurie mokosi pagal prioritetines profesinio mokymo programas valstybės finansuojamose vietos ir neturintiems nepatenkinamų mokymosi pasiekimų įvertinimų, mokama tikslinė stipendija.**

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Teikiamu Projektu siūloma nauja redakcija išdėstyti šiuo metu galiojantį Vyriausybės nutarimą ir juo patvirtinti du aprašus:

1. Mokinių, kurie mokosi pagal formaliojo profesinio mokymo programas ar jų modulius, siekdami įgyti pirmąją kvalifikaciją, stipendijų mokėjimo ir kitos materialinės paramos teikimo tvarkos apraše (naujoje jo redakcijoje) (toliau – **Aprašas Nr. 1**) siūlomos šios naujos nuostatos:

➤ nėra numatomas maitinimo skyrimas mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, jie galės gauti mokymosi stipendiją, socialinę stipendiją ir kitą materialinę paramą lygiais pagrindais (2023 m. duomenimis tokių mokinių buvo 682);

➤ komisijos, kuri priima sprendimą skirti stipendijas ir kitą materialinę paramą, nariai, pradėdami darbą, turės pasirašyti komisijos nario konfidencialumo pasižadėjimą ir nešališkumo deklaraciją;

➤ diferencijuojami materialinės paramos dydžiai ir mokymosi stipendijų už konkrečias veiklas dydžiai (skaičiuojami bazinės socialinės išmokos (toliau – BSI) dydžiu:

materialinės paramos dydžiai: dėl stichinės nelaimės ar turto netekimo – **2 BSI (98 eur)**; dėl jo paties ligos, artimųjų giminių, globėjų, rūpintojų, sutuoktinio, <...> ligos ar mirties – **3 BSI (147 eur.)**;

mokymosi stipendijos dydžiai už konkrečias veiklas: už užimtas prizines vietas tarptautiniame profesinio meistriškumo konkurse – **5 BSI (245 eur)**, už dalyvavimą tarptautiniame profesinio meistriškumo konkurse – **3 BSI (147 eur)**; už užimtas prizines vietas respublikiniame profesinio meistriškumo konkurse, dalykinėse olimpiadose, konkursuose – **3 BSI 147 eur**; už dalyvavimą respublikiniame profesinio meistriškumo konkurse, dalykinėse olimpiadose, konkursuose, už dalyvavimą savanoriškoje ir nevyriausybinių organizacijų veikloje; už dalyvavimą kultūrinėje, sportinėje veiklose – **2 BSI (98 eur)**; už dalyvavimą profesinio informavimo, prisidedant prie profesinio mokymo populiarinimo, veiklose – **1 BSI (49 eur.)**; už dalyvavimą teikėjo savivaldos veiklose – **0,5 BSI (24.5 eur)**.

Įgyvendinant Aprašą Nr. 1, papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės, nes juo stipendijų skaičiavimo imtis ir dydžiai nekeičiami. Projekte numatoma, kad iki 2023 12 31 galiojusio Profesinio mokymo įstatymo pagrindu mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, pradėtas teikti maitinimas ir kita materialinė parama bus ir toliau teikiama, bet ne ilgiau, iki jie baigs mokytis pagal pradėtą profesinio mokymo programą; pagal pateiktą

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto rengėjų informaciją, galimas valstybės biudžeto lėšų sutaupymas.

Manome, kad siūlomos priemonės dėl stipendijų mokėjimo ir kitos materialinės paramos teikimo įgyvendinant įgaliosiantį Įstatymą pasirinktos tinkamos – stipendijų skyrimas bus skaidresnis, aiškiai nustatomi konkretūs stipendijų ir paramos dydžiai, kuriuos vienodai taikys visos profesinio mokymo įstaigos, visiems mokiniams bus sudarytos sąlygos bendrais pagrindais gauti stipendijas ir kitą materialinę paramą.

2. Tikslinių stipendijų mokiniams, kurie mokosi pagal prioritetines formaliojo profesinio mokymo programas valstybės finansuojamose vietose, skyrimo ir administravimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas Nr. 2) siūloma:

- tikslinė stipendija mokama mokiniams, kurie mokosi pagal prioritetines formaliojo profesinio mokymo programas valstybės finansuojamose vietose, neturintiems nepatenkinamų mokymosi pasiekimų įvertinimų;
- stipendijų skaičius atitinka nustatytą mokinių skaičių mokytis einamaisiais metais pagal prioritetines formaliojo profesinio mokymo programas;
- tikslinės stipendijos dydis – **6 BSI (294 eur)**; ji mokama 2 kartus per mokslo metus (už pirmąjį ir antrąjį mokslo metų pusmetį), neatsižvelgiant į kitas mokinio gaunamas stipendijas ar materialinę paramą;
- tikslines stipendijas administruos švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota įstaiga (numatoma, kad tai bus Valstybinis studijų fondas).

Tikslinių stipendijų skyrimo ir mokėjimo tvarka bei dydžiai siūlomi reglamentuoti pirmą kartą. Tikėtina, kad tikslinių stipendijų skyrimas ir mokėjimas prisidės prie Lietuvos darbo rinkai trūkstamų kvalifikacijų asmenų parengimo, tačiau siekiant įvertinti pokyčius ir jų tendencijas, būtina šios srities stebėseną.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Aprašo Nr. 1:

Įgyvendinimo mechanizmas yra jau veikiantis ir pakankamai aiškus: numatoma, kad stipendijos ir kita materialinė parama mokiniams bus apskaičiuojama neviršijant skirtų valstybės biudžeto lėšų, ir pirmiausia paskirstyta mokymosi stipendijoms už mokymosi pažangą ir mokymosi pasiekimus, likusios lėšos bus skiriamos socialinėms stipendijoms, materialinei paramai, mokymosi stipendijoms už dalyvavimą veiklose, stipendijas ir kitą materialinę paramą skirstys mokymo įstaigos vadovo sudaryta komisija.

Aprašo Nr. 2:

*Tikslinėms stipendijoms mokėti reikės papildomų valstybės biudžeto lėšų. Projekto rengėjai nurodo, kad įvertinus poreikį rinkai, planuojama steigti apie **300 naujų stipendijų kasmet**; preliminarus lėšų poreikis vienam mokiniui metams būtų **apie 588 eur**. Preliminarus valstybės biudžeto lėšų poreikis pagal Aprašą Nr. 2 būtų:*

- **2024 m. – 300 tikslinių stipendijų – 176 tūkst. eur;**
- **2025 m. – 600 tikslinių stipendijų – 353 tūkst. eur;**
- **2026 m. – 900 tikslinių stipendijų – 529 tūkst. eur;**

*ŠMSM planuoja **2024 m.** tikslines stipendijas (iki 176 tūkst. eur) finansuoti iš ministerijai skirtų bendrųjų asignavimų, o vėliau ŠMSM teiks lėšų poreikį tikslinėms stipendijoms kai bus planuojamas 2025–2027 m. biudžeto projektas. Projekto rengėjai nurodo, kad steigiant naujas tikslines stipendijas, pirmiausia bus įvertinamos valstybės biudžeto galimybės, o prioritetinių formaliojo profesinio mokymo programų sąrašas peržiūrimas kiekvienais metais ir, prireikus, keičiamas.*

Taip pat projekto rengėjai nurodo, kad Valstybiniam studijų fondui tikslinėms stipendijoms administruoti bus reikalingos papildomos lėšos naujai pareigybei, todėl ŠMSM planuoja lėšų poreikį šiam tikslui numatyti, peržiūrėjusi bendrą Valstybinio studijų fondo pareigybių skaičių.

Esminės tikslinių stipendijų administravimo procedūros yra pakankamai aiškos, t. y. konkrečiai nustatyta, kokių subjektų ir kokie veiksmai turi būti atlikti, kad Valstybinis studijų fondas galėtų priimti sprendimą dėl tikslinės stipendijos skyrimo ar neskyrimo.

STEBĖSENA

Dėl Aprašo Nr. 1 – Projekto rengėjai nurodo, kad duomenys apie stipendijas kaupiami Švietimo valdymo informacinėje sistemoje (toliau – ŠVIS) ir jie nuolat analizuojami. Pereinamuoju laikotarpiu numatoma stebėti, kokiam skaičiui mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių dėl intelekto negalios, vis dar skiriamas maitinimas, ir ar naujai priimtiems tokiems mokiniams stipendijos mokėjimas vietoj maitinimo sutaupo valstybės biudžeto lėšų.

Dėl Aprašo Nr. 2 (tikslinių stipendijų) – nauji stebėsenos rodikliai neįvedami, stebėseną bus vykdoma, vadovaujantis švietimo strateginių dokumentų rodikliais:

- mokinių, kartu su profesija siekiančių įgyti ir vidurinį išsilavinimą, dalis;
- įsidarbinusių 20–34 metų asmenų, prieš 1–3 metus gavusių profesinio mokymo diplomą kartu su viduriniu išsilavinimu arba po to, kai įgijo vidurinį išsilavinimą, dalį

Taip pat numatoma, naudojantis ŠVIS duomenimis, stebėti tikslinių stipendijų skyrimo veiksmingumą ir profesinio mokymo įstaigų absolventų, gavusių tikslinę stipendiją, įsiliejimą į darbo rinką.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

SUINTERESUOTŲ ASMENŲ ITRAUKIMAS

Siūdomi pakeitimai buvo pristatyti profesinio mokymo įstaigų vadovams, Projektas suderintas su Lietuvos profesinio mokymo įstaigų asociacija.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Projektas buvo pateiktas derinti Socialinės apsaugos ir darbo, Teisingumo, Finansų ir Vidaus reikalų ministerijoms, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir Lietuvos negalios organizacijų forumui; patikslintas pagal Teisingumo, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijai pastabas ir suderintas darbo tvarka.

Projektas ir jo teikimas patikslinti pagal 2023 10 10 tarpinstituciniame pasitarime pateiktas pastabas, taip pat pagal LRVK Socialinės politikos ir Teisės grupių pastabas ir suderintas darbo tvarka.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Dalia Masaitienė